

Rahoitustutkimuksen tila tutkimuslaitoksessa

"Keskuspankin tutkimuslaitoksena.....
tulisi tutkimuslaitoksen työskentelyn
painopisteen kuitenkin siirtyä raha-
taloudelliselle puolelle" (tutkimuslai-
toksen tulevaisuus, sivu 2/13.10.70).

Ollessani opintomatalla Yhdysvalloissa siirrettiin Suomen Pankin tasekehitystä ja liikepankkien pankkikohtaista kehitystä ansiokkaasti ja luotettavasti seurannut Tapio Kukkonen rahoitustutkimuksen piiristä hänen koulutustaan ja kiinnostustaan vastaamattomaan tutkimuslaitoksen toimistopäällikön tehtävään. (päätös tehtiin de jure vasta palattuani, mutta de facto ennen sitä). Tämän lisäksi oli pankkisektorin seurantaan olennaisen tuen antanut Erkki Salmi siirretty tuotantosektoriin. Erkki Salmen siirto on palattuani kuitenkin sovittu väliaikaiseksi ja päättyneeksi.

Kari Puomasen väitöskirjatyö on suhteellisen pitkällä ja jatkuvasti edistymässä, joten hänen rauhoittamisensa keskeyttäminen on hiukankaan pitemmälle ajatellen vaikeasti perusteltavissa. Rahoitustutkimuksesta vastaavat tällä hetkellä aktiivisesti Seppo Kostiainen, joka pitäisi voida lähiaikoina rauhoittaa lisensiaattityönsä käynnistämistä varten sekä Erkki Salmi. Lisäksi on Immo Pohjola työskennellyt malliprojektin rahoituspuolen tutkimustehtävissä, mutta ei rahataloudellisen suhdanneseurannan puolella.

Rahoitustutkimuksen käytettävissä on lisäksi osapäiväisesti aktuaari Airi Mäenpää sekä periaatteessa aktuaari Ulla Bredenberg. Jälkimmäisen panos rahoitustutkimuksen puolella on toistaiseksi ollut pieni ja sen kasvaminen jatkossa on kyseenalaista. Tämän lisäksi raharyhmän käytettävissä on yksi kokenut ja tehokas tutkimusapulainen, Aila Seppä. Yhteenvedona on rahoitustutkimuksen käytettävissä tällä hetkellä kolme tutkijaa, joista jatkuvasti yksi pitäisi voida rauhoittaa, sekä vajaat kaksi aktuaaria ja yksi tutkimusapulainen.

Kapasiteetin tarve

Rahatalouden tutkijaryhmän minimikapasiteetti, jolla voitaisiin (1) laatia ennusteet neljä kertaa vuodessa suurin piirtein nykyisen laajuisina muutamien mahdollisesti tarvittavin välitarkistuksin, (2) luoda systemaattinen jatkuvan kehityksen seurantajärjestelmä ennusteen peittämille alueille lähimmän puolen-toista vuoden kuluessa, (3) kehittää jatkuvasti ennustemenetelmiä sekä malliprojektin puitteissa että sen ulkopuolella, (4) laajentaa ennusteiden peittävyys muihin luottolaitoksiin sekä koko luottokannan rakenteeseen, (5) luoda edellytykset tutkijoiden systemaattiseen koulutukseen rahatalouden kaikki osa-alueet hallitseviksi asiantuntijoiksi ja (6) antaa mahdollisuudet tutkimustyön suorittamiseen virka-ajalla suhdanneseurantatöiden ohella ja rauhoituksina rutiinitöistä yhteensä noin kolmanneksena talossaoloajasta, on olennaisesti nykyistä suurempi.

Rahatalouden suhdanne-ennustekenttä käsittäisi tällöin vastuualueet (1) Suomen Pankin kuukausittainen tasekehitys, (2) pankkien kuukausittainen tasekehitys, (3) muiden luottolaitosten tasekehitys ryhmittäin, (4) rahoitustilinpito (lähivuosina vain rahoitustaseen yläosa), (5) yritysten investointien rahoitus (yhdessä investointisektorin kanssa), (6) kotitalouksien rahoitus (yhdessä kulutussektorin kanssa), (7) luottokanta, (8) kokonaistaloudellisen malliprojektin rahoituslohko sekä mahdollisesti (9) osamaksuluottojen kehitys. Lisäksi ryhmän tehokas suhdanneseuranta edellyttäisi koordinoivaa varttuneempaa tutkijaa, joka ohjaisi ja valvoisi eri vastuualueiden ennusteiden yhteenniveltyvyyttä, ennustemenetelmien kehitystä ja jatkuvan kehityksen seurantaa.

Tämän kentän peittämisessä minimitutkijatarve voidaan karkeasti arvioida kahdeksaksi tutkijaksi, tilanteessa jolloin käytettävissä olisi nykyiset vajaat kaksi aktuaaria ja nykyisen tutkimusapulaisen lisäksi yksi nuorempi tutkimusapulainen. Tällöin rahatalouden ryhmän vastuualueeseen ei ole vielä sisällytetty rahapolitiikan kipeästi tarvitsemaa Suomen Pankin tasekehityksen päivittäistä seurantaa enempää kuin liikepankkien pankkikohtaista seurantaakaan. Näillä alueilla menetelmien kehittämistarve on tavattoman suuri, ja mikäli nämä katsottaisiin tutkimuslaitoksen rahatalouden ryhmän vastuualueeseen kuuluviksi, edellytettäisiin lisäksi kahta tutkijaa ja yhtä laskuapulaista, sen lisäksi, että Tapio Kukkonen irroitettaisiin johtamaan tätä toimintaa. Tässä ns. "suurtutkimuslaitoksen" tehtäväkentän peittämisessä tarve olisi ts. 11 tutkijaa, 2 aktuaaria ja 3 laskuapulaista.

Ratkaisuesitys

Rahatalouden ryhmän tutkijavajaus suppeampaa vastuualuetta ajatellen on viisi täysitehoista tutkijaa. Yritykset varttuneempien, jo kenttää hallitsevien tutkijoiden saamiseksi ovat kilpistyneet sekä rahatalousekonomistien erittäin rajoitettuun lukumäärään, myös eräissä tapauksissa tutkimuslaitoksen palkkatason jälkeenjääneisyyteen. Varttuneempien tutkijoiden rekrytointimahdollisuudet voidaan katsoa olemattomiksi.

Tämän vuoksi rahatalouden ryhmän täydennys joudutaan suorittamaan vaaleanvihreällä akateemisella uustuotannolla, mikä merkitsee sitä, että nuorten tutkijoiden panos on aluksi hyvin pieni ja nostettavissa vain erittäin tehokkaan koulutusohjelman avulla.

Yhtenäisen ja tehokkaan koulutuksen järjestäminen nuorille tutkijoille on kannattavaa vain siinä tapauksessa, että heitä on riittävän monta. Kun lisäksi on otettava huomioon, että tässä kriisitilanteessa tarvittava nopea rekrytointi väistämättä johtaa hiukan suurisilmäisemmän seulan käyttöön, on varauduttava siihen, että osa uusista tutkijoista osoittautuu ryhmän kannalta käyttökelvottomiksi. Tämän vuoksi olisi

Esitys 1. Tutkimuslaitos rekrytoi prof.

Paunion asiantuntemuksen avustamana kuluvana keväänä Helsingin Yliopistosta valmistuvista valtiotieteen kandidaateista 6 tutkimusharjoittelijaa vuoden harjoitteluajaksi rahatalouden ryhmässä suoritettavaa harjoittelua varten. Näistä pitäisi 3 saada jo helmikuun valmistumiserästä sijoitettua taloon maa-

liskuun alusta ja loput viimeistään touko-
kuussa valmistuvista kesäkuun alussa.

Tutkimuslaitoksen huonetilat eivät saa asettaa estettä täl-
laiselle rekrytoinnille. Mäyrälän kaksi suurta huonetta voidaan
jakaa pienempiin työskentelytiloihin suhteellisen kevein raken-
tein ja pienin kustannuksin. Harjoitteluvuoden aikana nuoria
tutkijoita voitaisiin sijoittaa kolmekin samaan huoneeseen.
Rahatalouden ryhmän sijaitseminen varsinaisessa rakennuksessa
yhtenä kokonaisuutena olisi hyödyllistä, joten olisi syytä har-
kita muiden tutkijoiden siirtämistä Mäyrälän puolelle. Elleivät
Mäyrälän tilat osoittaudu riittäviksi, olisi pankin lähiympä-
ristöstä voitava löytää tilaa tutkimuslaitoksen käyttöön, var-
sinkin kun otetaan huomioon, että tutkimuslaitoksen mahdolli-
suudet vastata tehtäväalueestaan nykyisellä tutkijavoimalla ovat
enemmän kuin kyseenalaiset ja näin ollen laajenemistarve on
välitön ja jatkuu ainakin 25 tutkijan kokoon asti. Tästä syystä

Esitys 2. Tutkimuslaitos laatii välittö-
mästi ja kiireellisesti suunnitelman, jonka
puitteissa tutkimuslaitoksella on käytettä-
vissä lähimmän vuoden kuluessa tiloja 10
tutkijan lisäystä varten. Näistä ainakin
6 kesäkuun alkuun mennessä.

Mikäli tutkimuslaitoksen katsotaan olevan vastuussa myös
rahapoliittisesta kehityksen seurannasta kotimaisilla sektoreilla
sekä siihen liittyvästä toimenpiteiden suunnittelusta, olisi

Esitys 3. Tapio Kukkonen vapautettava kesä-
kuun alusta lukien toimistopäällikön tehtä-
vistä ja määrättävä johtamaan rahapoliittista

kehityksen seurantaan sekä yhdessä Markku Puntilan kanssa vastaamaan rahapoliittisten toimenpiteiden valmistelutehtävistä. Tämän ryhmän vahvistaminen kahdella tutkijalla pitäisi pyrkiä suorittamaan myös kesän alkuun mennessä.